

Laidiens: 22.08.1995., Nr. 125

Ministru kabineta noteikumi nr. 253

(prot. nr.44, 7.§) Rīgā 1995.gada 15.augustā

Noteikumi par starpniecības uzņēmumu (statūtsabiedrību) darbību ar privatizācijas sertifikātiem

Izdoti saskaņā ar likuma “Par privatizācijas sertifikātiem” 17.pantu

I .Vispārīgie jautājumi

1. Starpniecības uzņēmumu (statūtsabiedrību) (tālāk tekstā — “starpniecības uzņēmumi”) darbību ar privatizācijas sertifikātiem (tālāk tekstā — “sertifikāti”) reglamentē Civillikums, likums “Par uzņēmējdarbību” (Latvijas Republikas Augstākās Pa-domes un Valdības Ziņotājs, 1990, 42.nr.), likums “Par akciju sabiedrībām” (Latvijas Vēstnesis, 1993, 24.nr.; 1994, 149.nr.; 1995, 3., 4.nr.), “Par privatizācijas sertifikātiem” (Latvijas Vēstnesis, 1995, 52.nr.), citi likumi un Ministru kabineta noteikumi.
2. Darbību ar sertifikātiem veic šādi starpniecības uzņēmumi:
 - 2.1. tirdzniecības starpnieki;
 - 2.2. kopīgo ieguldījumu sabiedrības;
 - 2.3. ieguldījumu konsultantu uzņēmumi;
 - 2.4. sertifikātu tirdzniecības uzņēmumi.
3. Starpniecības uzņēmumi ir tiesīgi šajos noteikumos paredzēto uzņēmējdarbību uzsākt tikai pēc speciālas atļaujas (licences) saņemšanas un likumdošanas aktos noteiktās valsts nodevas samaksāšanas.
4. Licencēšanas komisiju izveido Ekonomikas ministrija, iekļaujot tajā kompetentus speciālistus (jautājumos, kuri ir saistīti ar darbību sertifikātu tirgū), valsts institūciju pārstāvjus un privātuzņēmēju pārstāvjus. Komisija izsniedz speciālas atļaujas (licences) starpniecības darījumu veikšanai ar sertifikātiem un kontrolē starpniecības uzņēmumu darbības atbilstību šiem noteikumiem un licencēšanas noteikumiem.
5. Starpniecības uzņēmums ir tiesīgs darboties fondu biržās un ārpusbiržas tirgos. Viens starpniecības uzņēmums var saņemt visu veidu licences darbībai ar sertifikātiem.
6. Līgumi par starpniecību un citiem darījumiem ar sertifikātiem slēdzami rakstiski, norādot starpniecības uzņēmuma reģistrācijas numuru Uzņēmumu reģistrā un licences numuru, kā arī līguma parakstītāja — fiziskās personas — licences numuru un sertifikātu īpašnieka vai ieguvēja personas kodu vai viņa reģistrācijas numuru Uzņēmumu reģistrā, kā arī viņa sertifikātu konta numuru. Līgumus par darījumiem ar sertifikātiem starpniecības uzņēmumu vārdā var slēgt tikai pilnvarotas fiziskās personas, kurām ir licence profesionālai darbībai vērtspapīru

tirgū (tālāk tekstā — “licencētās fiziskās personas”), noslēgti darba līgumi ar starpniecības uzņēmumu un par kurām ir paziņots licencēšanas komisijai.

7. Licencētā fiziskā persona atbild par tās parakstīto līgumu atbilstību normatīvajiem aktiem, par to reģistrāciju un attiecīgajiem sertifikātu pārskaitījumiem, kā arī par citu tai uzticēto uzdevumu izpildi.

Ja licencētajai fiziskajai personai rodas iemesls, kas kavē saņemtā uzdevuma izpildi, turklāt uzdevuma izpildi nedrīkst aizkavēt, licencētā fiziskā persona rakstiski pilnvaro trešo licencēto fizisko personu izpildīt attiecīgo uzdevumu.

8. Līgumu starpniecības uzņēmuma vārdā var parakstīt pilnvarota persona bez licences profesionālai darbībai vērtspapīru tirgū, ja tiek slēgts tipveida līgums, kura paraugu ir apstiprinājusi licencēšanas komisija.

Starpniecības uzņēmums nosaka, kura no starpniecības uzņēmumā strādājošajām licencētajām fiziskajām personām atbild par normatīvo aktu ievērošanu, izpildot tos līgumus, kuri noslēgti atbilstīgi licencēšanas komisijas apstiprinātajiem tipveida līgumiem bez licencētās fiziskās personas paraksta.

II. Sertifikātu izsoles

9. Sertifikātu pirkšanas un pārdošanas izsoles (tālāk tekstā — “izsoles”) rīko tirdzniecības starpnieks vai fondu birža.

10. Izsolēs var piedalīties sertifikātu pārdevēji un pircēji.

11. Noslēgtos darījumus pēc izsoles vadītāja publiska paziņojuma izsoles rīkotāji reģistrē speciālā darījumu reģistrācijas kartītē.

12. Pamatojoties uz darījumu reģistrācijas kartīti, dalībnieki un izsoles rīkotāja darbinieki paraksta izsoles līgumu, kura paraugu ir apstiprinājusi licencēšanas komisija.

Izsoles rīkotājs nedrīkst reģistrēt darījumus ar sertifikātiem un slēgt izsoles līgumus, ja pircēju un pārdevēju pārstāv viena un tā pati persona.

Ja izsoles noteikumi paredz vienādas cenas noteikšanu visiem piedāvātajiem sertifikātiem, reģistrācijas kartītes par noslēgtajiem darījumiem nav jāaizpilda.

13. Pēc izsoles tiek noformēts attiecīgās dienas informācijas biļetens, kuru paraksta izsoles rīkotājs, un tas tiek nosūtīts Privatizācijas un sertifikācijas informatīvā nodrošinājuma centram (tālāk tekstā — “Informācijas centrs”) ne vēlāk kā nākamajā darbadienā.

14. Izsoles rīkotāja pilnvarotām personām ir tiesības pieņemt sertifikātu pārveduma uzdevumus atbilstīgi līgumiem ar bankām, kurās ir atvērti izsoles dalībnieku privatizācijas sertifikātu konti.

15. Lai nodrošinātu izsolē noslēgto darījumu izpildes garantijas, izsoles rīkotājam — tirdzniecības starpniekam vai fondu biržai — ir tiesības atvērt tirdzniecības kontu, kurā ieskaita tikai izsolē vai biržā pārdotos sertifikātus. Valsts nodeva par sertifikātu pārvedumu no minētā konta nav jāmaksā, ja bankā ir iesniegta licencēšanas komisijas atļauja šāda tirdzniecības konta atvēršanai.

16. Izsoles noteikumos jānosaka noslēgto darījumu izpildes garantijas. Izsoles noteikumi jāapstiprina licencēšanas komisijai. Ja izsoli rīko fondu birža, tai izsoles noteikumi ir jāreģistrē licencēšanas komisijā.

Ja izsoles noteikumi vai kārtība ir pretrunā ar normatīvajiem aktiem, izsoles noteikumus neregistrē. Ja tiek atklāti izsoles noteikumu pārkāpumi, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izsoles rīkotājam atņem tiesības organizēt sertifikātu tirdzniecību vai aptur šīs tiesības.

III. Tirdzniecības starpnieki

17. Tirdzniecības starpnieks ir Uzņēmumu reģistrā reģistrēts uzņēmums (statūtsabiedrība), kas saskaņā ar līgumu pērk un pārdod sertifikātus citas personas (tālāk tekstā — “pilnvarotājs”) uzdevumā un par tās līdzekļiem vai par starpnieka līdzekļiem, paredzot, ka šos līdzekļus segs attiecīgais pilnvarotājs, vai arī pērk un pārdod sertifikātus savā vārdā un par saviem līdzekļiem.

18. Tirdzniecības starpnieka apmaksātajam pamatkapitālam licences saņemšanas brīdī un pašu kapitālam jābūt ne mazākam par 30000 (trīsdesmit tūkstoši) latu.

19. Tirdzniecības starpniekam, izņemot bankas, jāglabā Latvijas Republikā reģistrētu banku kontos naudas summa, kas nav mazāka par desmit procentiem no pamatkapitāla, un to drīkst izmantot ar licencēšanas komisijas atļauju, lai izpildītu saistības, kas radušās darījumos ar sertifikātiem, vai arī likvidācijas gadījumā — vispārējā kārtībā.

20. Tirdzniecības starpnieks, kamēr ir spēkā licence, ir tiesīgs atvērt sertifikātu tirdzniecības kontus un ieskaitīt tajos sertifikātus. Tirdzniecības starpnieks arī pēc licences apturēšanas un trīs mēnešu laikā pēc licences anulēšanas normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos var pārskaitīt sertifikātus citos kontos, licences apturēšanas brīdī vispirms izpildot darījumu uzskaites grāmatā reģistrētos līgumus.

21. Tirdzniecības starpnieka noslēgtajā līgumā ir jāparedz:

21.1. līguma uzdevums un tā izpildes noteikumi.

Ja tirdzniecības starpnieks nevar izpildīt pilnvarotāja uzdevumus atbilstīgi līgumā norādītajām cenām un citiem nosacījumiem, viņa pienākums ir nekavējoties informēt pilnvarotāju par noslēgtā darījuma izpildes neiespējamību;

21.2. tirdzniecības starpnieka pienākums ne vēlāk kā nākamajā darbadienā pēc līgumā paredzētā darījuma noslēgšanas nosūtīt pilnvarotājam parakstītu paziņojumu, kurā minētas ziņas par darījuma priekšmetu un būtiskiem noteikumiem, un sniegt visas ziņas par līguma izpildes gaitu, ja to pieprasa pilnvarotājs;

21.3. tirdzniecības starpnieka saistības nodot pilnvarotājam visu mantu, kas iegūta, izpildot līgumu, atlīdzināt pilnvarotājam zaudējumus, ja tādi radušies tirdzniecības starpnieka vainas dēļ;

21.4. atlīdzība par starpniecību;

21.5. norāde, ka klients ir informēts par starpniecības uzņēmuma finansu stāvokli (pašu kapitālu) un kopējo parādsaistību apjomu, ja līgumā paredzēti darījumi ar sertifikātiem uz pilnvarotāja vai pircēja (pārdevēja) rēķina;

21.6 citi nosacījumi.

22. Tirdzniecības starpnieka pienākums ir kārtot darījumu uzskaites grāmatas un katru dienu darījumu slēgšanas hronoloģiskā secībā ierakstīt (reģistrēt) tajās visus noslēgtos un izpildītos darījumus. Tirdzniecības starpnieks kārtē šādas darījumu uzskaites grāmatas:

22.1. noslēgto līgumu uzskaites grāmatu;

22.2. sertifikātu tirdzniecības un starpniecības darījumos neizpildīto (nokavēto) saistību (parādu) grāmatu (tajā nav jāreģistrē saistības, kuru izpildes (kavējuma) termiņš ir mazāks par vienu darbadienu).

23. Tirdzniecības starpnieks ir tiesīgs pieprasīt no sertifikātu pārdevēja tās bankas sertifikātu maksājuma garantijas rakstu, kurā ir atvērts sertifikātu pārdevēja privatizācijas konts, un no sertifikātu pircēja — saistību nodrošinājumu.

24. Tirdzniecības starpnieks pats var dot sertifikātu pārveduma uzdevumu, ja pilnvarotājs bankā ir iesniedzis pirkuma līgumu vai speciālo pilnvaru vai tos uzrādījuma kārtībā ir apliecinājis notārs.

Ja tirdzniecības starpnieks ir noslēdzis līgumu ar banku, kurā ir atvērts pilnvarotāja privatizācijas sertifikātu konts, par sertifikātu pārveduma uzdevumu pieņemšanu no pilnvarotāja, tad tirdzniecības starpniekam ir jāiesniedz bankā to personu parakstu paraugi, kuri pieņem pārveduma uzdevumu.

25. Tirdzniecības starpnieka pienākums ir savlaicīgi sniegt informāciju Informācijas centram par veiktajiem darījumiem un klientam (pēc tā pieprasījuma) par neizpildīto (nokavēto) saistību kopējo apjomu.

26. Tirdzniecības starpnieka pienākums ir publicēt zvērināta revidenta vai auditora apstiprinātus ceturkšņa, pusgada un gada pārskatus un pēc klienta pieprasījuma uzrādīt pēdējo pusgada vai gada pārskatu.

IV. Kopīgo ieguldījumu sabiedrība

27. Kopīgo ieguldījumu sabiedrība (tālāk tekstā — “sabiedrība”) rīkojas ar ieguldītāju naudu un sertifikātiem, ieguldot tos savā vārdā uz ieguldītāju kopīga rēķina šajos noteikumos atļautā mantā saskaņā ar riska samazināšanas principu.

Sabiedrība ar ieguldītāju slēdz līgumu (tālāk tekstā — “ieguldījuma līgums”) un izlaiž ieguldītāja tiesības apliecinājošus dokumentus — ieguldījuma apliecības. Pret ieguldījuma apliecībām ieguldītā nauda, sertifikāti un darījumos ar tiem iegūtā manta veido kopīgo ieguldījumu fondu (tālāk tekstā — “fonds”).

28. Sabiedrība samazina risku, ieguldot ieguldītāju naudu un sertifikātus tikai šajos noteikumos atļautajā mantā un ievērojot ierobežojumus darījumiem ar fondu. Sabiedrība veic darījumus ar fondu, kā arī izlaiž ieguldījuma apliecības ar tās bankas starpniecību, ar kuru ir noslēgts līgums (tālāk tekstā — “turētājbanka”).

29. Veidojot fondu, sabiedrība tajā iegulda naudā vai sertifikātos (atbilstīgi nominālvērtībai) ne mazāk par 10000 (desmit tūkstoši) latu. Ja sabiedrība veido vairākus fondus, tad visos sabiedrības izveidotajos fondos nedrīkst ieguldīt vairāk par 30 procentiem no sabiedrības pamatkapitāla.

30. Sabiedrības apmaksātajam pamatkapitālam jābūt ne mazākam par 100000 (simt tūkstoši) latu. Sabiedrībai (izņemot banku) jāglabā Latvijā reģistrētu banku kontos naudas summa, kas nav mazāka par 10 procentiem no apmaksātā pamatkapitāla. Sabiedrības akcijas tiek atsavinātas tikai ar sabiedrības valdes piekrišanu.

31. Pēc attiecīgas licencēšanas komisijas atļaujas saņemšanas sabiedrība var rīkoties ar 10 procentiem no apmaksātā pamatkapitāla, kas glabājas bankā, ja fonda saistības nevar dzēst ar fonda mantu.

32. Sabiedrība nevar pieņemt lēmumu par likvidāciju, pirms beidzas tās tiesības pārvaldīt visus sabiedrības izveidotos fondus.

33. Sabiedrības pārvaldes institūciju izveidošana un darbība:

33.1. sabiedrības valdes locekļu, kā arī izpilddirektoru, viņu vietnieku un galvenā grāmatveža (tālāk tekstā — “amatpersonas”), sabiedrības padomes un revīzijas komisijas locekļu un zvērināta revidenta vārdi, uzvārdi un personas kodi ir iesniedzami licencēšanas komisijai piecu darbadienu laikā pēc amatpersonu ievēlēšanas vai iecelšanas;

33.2. amatpersonas un revīzijas komisijas locekļi nedrīkst būt personas, kuras ir sodītas par kriminālnoziedzumu pret īpašumu, par citu smagu kriminālnoziedzumu ar iepriekšēju nodomu izdarīšanu, par kukuļņemšanu, kukuļdošanu vai starpniecību kukuļošanā, par naudas, vērtspapīru un citu dokumentu viltošanu, ja par to ir paredzēta kriminālatbildība amatpersonas pienākumu pildīšanas uzsākšanas brīdī un nav dzēsta sodāmība vai saņemta rehabilitācija;

33.3. vismaz divām sabiedrības amatpersonām ir jābūt licencei, kura dod tiesības darboties vērtspapīru tirgū;

33.4. sabiedrības un fondu atskaites, pārskatus un citu publicējamo informāciju par mantas stāvokli un uzņēmējdarbības rezultātiem pārbauda zvērināts revidents;

33.5. sabiedrības valde katra darbības gada beigās līdz ar gada pārskatu paziņo licencēšanas komisijai sabiedrības un turētājbankas amatpersonu ieguldījumu apmēru attiecīgi turētājbankas un sabiedrības pamatkapitālā;

33.6. ja šo noteikumu 33.1.apakšpunktā minētās personas neatbilst šo noteikumu prasībām un sabiedrība divu nedēļu laikā pēc licencēšanas komisijas paziņojuma saņemšanas nemaina lēmumu par attiecīgo personu apstiprināšanu, licencēšanas komisija atsauc licenci.

34. Kopīgo ieguldījumu fonds:

34.1. fonds ir ieguldītāju kopīpašums un ir turams šķirti no sabiedrības mantas. Fonds nav juridiska persona;

34.2. neviens ieguldītājs nevar prasīt fonda dalīšanu. Ieguldītāja iekļātās mantas turētājam (ķīlas ņēmējam), kreditoram vai konkursa masā iekļautās ieguldītāja mantas pārvaldītājam ir tiesības pārdot ieguldītājam piederošo kopīpašuma daļu (tālāk tekstā — “fonda daļa”). Sabiedrība ir pilnvarota atbilstīgi ieguldījuma līgumam dot Civillikuma 1068.pantā norādīto atļauju rīkoties ar kopīpašumu;

34.3. ja sabiedrība veido vairākus fondus, tiem jābūt ar atšķirīgiem nosaukumiem un tie jāglabā šķirti.

35. Fonda dibināšanas noteikumi:

35.1. sabiedrība, kurai ir piešķirta licence, dibina jaunu fondu tikai ar licencēšanas komisijas atļauju;

35.2. sabiedrība pēc atļaujas saņemšanas drīkst rīkoties ar fondu tikai pēc tā nodibināšanas, ja ieguldījuma līgumā noteiktajā laikposmā (līdz sešiem mēnešiem) sabiedrības ieguldītās naudas un/vai sertifikātu, kā arī pārējo ieguldītāju ieguldīto sertifikātu nominālvērtības kopsumma (tālāk tekstā — “dibināšanas vērtība”) nav mazāka par 100000 (simt tūkstoši) latu;

35.3. sabiedrība atver katram tās izveidotajam fondam sertifikātu ieguldījumu kontus, kuros ieskaita visus fondā ieguldītos un uz tā rēķina nopirkto sertifikātus.

36. Kopīgo ieguldījumu fondu veido:

36.1. privatizācijas sertifikāti;

36.2. akcijas vai kapitāla daļas (pajas) bijušajās valsts vai pašvaldību uzņēmējsabiedrībās;

36.3. uzņēmējsabiedrībām, kuru akcijas vai kapitāla daļas (pajas) ir fondā, piešķirtie aizdevumi pret parādzīmēm, kuras var cedēt vai indosēt vismaz divas reizes;

36.4. nauda;

36.5. nekustamā manta;

36.6. publiskajā apgrozībā esošie vērtspapīri;

36.7. bijušie valsts un pašvaldību uzņēmumi vai to daļas, kas nekavējoties jāiegulda jaundibināmas statūtsabiedrības pamatkapitālā.

37. Sabiedrības tiesības un pienākumi, rīkojoties ar fondu:

37.1. vienīgi sabiedrība ir tiesīga savā vārdā rīkoties ar fondu.